

Praca dyplomowa inżynierska

Badania mikrobiologicznej degradacji surowców lignocelulozowych wykorzystywanych do produkcji biopaliw

Autor: Marta Żaczek

Nr albumu: 258391

Promotor: dr inż. Katarzyna Dąbkowska
Opiekun pomocniczy: mgr inż. Kamil Kopec

Rok akademicki: 2016/2017

Wprowadzenie

Biomasa lignocelulozowa stanowi cenny surowiec wykorzystywany do produkcji biopaliw. Ważnym etapem przetwarzania lignoceluloz w biorafineriach jest hydroliza enzymatyczna obecnych w nich polisacharydów (celulozy i hemiceluloz) do fermentowalnych cukrów prostych. Niestety z uwagi na złożoną strukturę surowców lignocelulozowych nie są one podatne na rozkład enzymatyczny. Z tego względu muszą one być poddane obróbce wstępnej mającej na celu m.in. usunięcie części lignin i rozluźnienie kompleksu lignocelulozowego.

Cel i zakres pracy

Celem pracy było zbadanie wpływu mikrobiologicznej obróbki wstępnej słomy żytniej na zawartość w niej celulozy, hemiceluloz i lignin oraz jej podatność na hydrolizę enzymatyczną.

Zakres pracy obejmował:

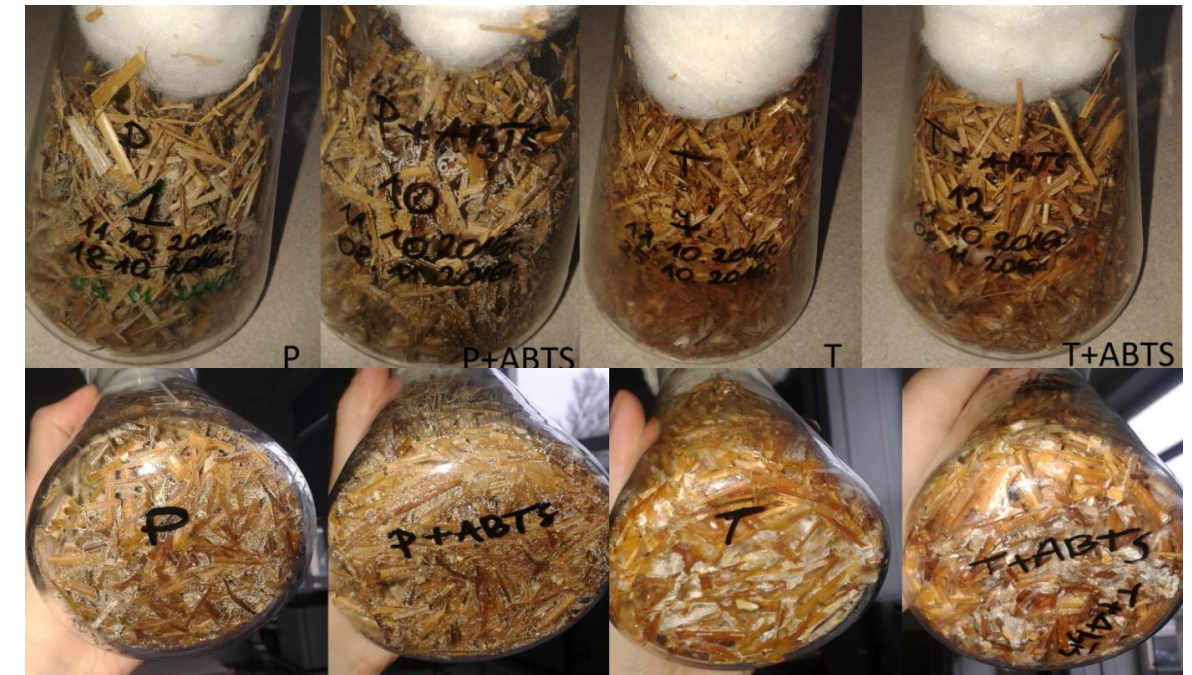
- przegląd danych literaturowych dotyczących produkcji biopaliw z biomasy lignocelulozowej, charakterystyki surowców oraz procesu mikrobiologicznej obróbki wstępnej materiałów lignocelulozowych,
- przeprowadzenie szeregu hodowli grzybów z gatunku *Phanerochaete chrysosporium* i *Trametes versicolor* na podłożu stałym, które stanowiła słoma żytnia,
- analizę i porównanie zawartości celulozy, hemiceluloz i lignin w surowcu natywnym i otrzymanym po obróbce mikrobiologicznej,
- przeprowadzenie hydrolizy enzymatycznej słomy uzyskanej po każdej hodowli i określenie jej przebiegu.

Część teoretyczna

W tej części pracy dokonano przeglądu literaturowego dotyczącego budowy kompleksu lignocelulozowego i charakterystyki mikroorganizmów stosowanych do badań doświadczalnych. Poza tym opisano etapy produkcji biopaliw z biomasy lignocelulozowej, ze szczególnym uwzględnieniem etapu obróbki wstępnej.

Część doświadczalna

W ramach tej części pracy badano wpływ mikrobiologicznej obróbki materiału lignocelulozowego, którym była słoma żytnia, na zawartość w nim celulozy, hemiceluloz i lignin oraz na jego podatność na hydrolizę enzymatyczną. W tym celu na słomie prowadzono hodowle dwóch gatunków grzybów mikroskopowych *Phanerochaete chrysosporium* oraz *Trametes versicolor*, jak pokazano na rysunku 1.

Rysunek 1. Zdjęcia kolb z hodowlami przerwanymi po 30 dniach

Oba te mikroorganizmy zaliczane są do grzybów białej zgnilizny (z ang. *white rot fungi*) wydzielających zewnątrzkomórkowo enzymy katalizujące rozkład głównie lignin, ale też częściowo celuloz i hemiceluloz. Hodowle prowadzono na podłożu stałym o wilgotności wynoszącej 80% przez czas 7, 22 oraz 30 dni. Do pożywek w wybranych hodowlach dodawano małocząsteczkowego mediatora celem zbadania jego wpływu na skuteczność degradacji lignin poprzez zwiększenie aktywności lakkazy – jednego z enzymów lignolitycznych wydzielanych przez grzyby. W surowcu po obróbce oznaczano zawartość celulozy, hemicelulozy i lignin i porównywano ją ze składem surowca przed obróbką. Ponadto efektywność obróbki badano poprzez porównanie podatności słomy na hydrolizę enzymatyczną.

Wnioski

Niestety intensywność wzrostu mikroorganizmów na słomie była mniejsza niż oczekiwano. Przyczyniło się to do braku zauważalnego wpływu obróbki na zawartość w surowcu celulozy, hemiceluloz i lignin. Procentowe zawartości lignin (nierozpuszczalnych i rozpuszczalnych w kwasach), celulozy i hemiceluloz w surowcu po obróbce były prawie takie same jak w surowcu natywnym. Niewielkie różnice wynikały raczej z błędów oznaczeń, a nie z wpływu hodowli na skład surowca. Poza tym obróbka surowca nie miała wpływu na jego podatność na hydrolizę enzymatyczną. Podsumowując, można stwierdzić, że w celu zaobserwowania korzystnego wpływu mikrobiologicznej obróbki wstępnej lignocelulozowej na skład biomasy, a tym samym podatność na hydrolizę enzymatyczną należy zapewnić mikroorganizmom odpowiednie warunki do wzrostu.